

Pauluse eni Sulate Nomore Lua ete Jemate Toini me Kota Korintuse

Lepate Menai

Pauluse ruaije, tamata rebe ilepae Sou Misete ete tamata me kota Korintuse akmena (Ula. 18:1-17; kai selu Pauluse eni sulate memenai ete jemate Korintuse esi lepate menaije). Kena irue lau bei Jemate toini me Korintuse, tamata leini esi akue Pauluse Eni hake kena Yesuse Eni maka ulake mo: Esi beteke be Pauluse Yesuse Eni maka ulake mo. Hoko Pauluse iulake Tituse loko jemate toini Korintuse kena beteke eni hnaunaru etesi. Tituse ibeteke Pauluse eni lepata rebe uktili ete jemata leini rebe esi akue Pauluse eni hake kena Yesuse Eni maka ulake more. Kena Tituse itetu Pauluse me Makedonia kena Ilevu bei kota Korintuse, ibeteke loko Pauluse be, “Tamata bokala bei jemate toini me kota Korintuse esi hleke bei dosa peneka kai esi suka tetue ale. Po tamata leini rebe akmenare esi akue ale Yesuse Eni maka ulake more, laleisu kera sa.”

Kena Pauluse ilene sou mere, ileki sulate, rebe ite baisele meije, rebe betekele Pauluse Eni sulate nomore lua ete jemate me kota Korintuse. Kena sulate meije Pauluse ilepa loko eni makerike lepae Sou Misete ete jemate toini me kota Korintuse (2:14-6:10). Ibeteke be iokisi titinai (6:11-13; 7:2-4, 13-16), kai laleije ndina titinai le sie bokala esi hleke bei esi dosa rebe akue Pauluse kena Yesuse Eni maka ulake more (7:5-13). Eleki ikotie bei jemate toini Korintuse esi lupuke kepene leke

iluake me kota Korintuse, irana kepene mere kena irilukele ete jemate toini mpai oti Yudea rebe esi tanei sae more (pasale 8-9). Eleki eni lepataru ktili titinai, kena iahnau tamata rebe esi akue Eni hake kena Yesuse Eni maka ulake mosare (pasale 10-13).

Isi

1. Pauluse ibeteke hlamate ete jemate Korintuse: Alla Iono ite lalemaru ktili kena ite supu susate (1:1-11)
2. Pauluse ibeteke etesi be le mula pine ilelike lalei kena ikeu lokoise, ibeteke be eni makerike lepae Sou Misete, kai ikotie bei jemate toini me Korintuse leke esi ono misete etei (1:12-7:16)
3. Ilepalo loko jemate toini me kota Korintuse esi lupuke kepene kena rilukele ete jemate toni mpai otoi Yudeare (pasale 8-9)
4. Pauluse iatula titinai be ile Yesuse Eni maka ulake titinai kai ianete sie rebe esi akue eni hake kena Yesuse Eni maka ulake more (10:1-13:10)
5. Hlamate (13:11-13)

*Pauluse ibeteke hlamate ete jemate toini me kota Korintuse
1:1-2*

¹ Kwali betaya, imi pusumi rebe hlaleke loko Alla me kota Korintuse kai pusue Alla Eni tamata me otoi Akaya.

Au Pauluse, rebe Alla Isuka au supu bitike kena Kristuse Yesuse Eni maka ulake kai iteki kwali Timotiuse ami natue sulate meije ete imi pusumi.

² Ami kotie bei iteki Alla Amate kai Tuhane Yesuse Kristuse leke Iriluke misete ete imi pusumi kai Iono imi rue mise noma.

*Tuhane Iono ite hlaleke ktili rame
1:3-11*

³ Mai ite isike Alla, Tuhane Yesuse Kristuse AmaI. Ile Amate rebe laleIje noa ite rame. Iono ite lalemaru ndina kai Iriluke ktiline ete ite. ⁴ Kena ami supu susate sasaisa neka, Iono ami lalemaru ktili, leke ktiline rebe ami supu bei Tuhane mere, ami pakele kena tapa tamata rebe esi supu susate leke lalesi ktili. ⁵ Le susata rebe Kristuse Isupure, ami supu bokala lekwe. Kai sepo ami blake susa le supu susata meru, namake ami lalemaru supu ktalina bokala lekwe bei Kristuse. ⁶ Kai sepo ami supu susate, mere eono imi ktili, leke imi supu hlamate. Sepo ami supu ktiline, imi lekwe supu ktiline bei ami hoko namake imi tahane kena supu susate lupe ami supure neka. ⁷ Hoko ami hlaleke titinai be namake imi tahane sepo supu susate. Ami noake ele mere le ami rekwa be imi supu susate lupe ami supure lekwe. Ele mere lekwe, namake Tuhane Iono imi ktili lupe Ionoe ete amire.

⁸ Kwali betaya, au beteke meije leke imi rekwa amiki susate mei otoi Asiare lekwe. Susate rebe ami supue mere ektili kuate eti ami tahane rua moneka, eti ami noake be namake ami mata. ⁹ Ami noake be lupe hukume ami leke ami mata. Po ele mere leke ami hlaleke amiki ktiline ruama yake, po hlaleke loko Alla rebe Ikbasa kena ono tamata matale ikwana suike. ¹⁰ Eleki Ile pine Ihlamate ami bei neune rebe mahake eono ami matare. Kai Ile pine ami hlalekeNi, leke Ihlamate

ami suike bei pusue meru. ¹¹ Namake imi kotie ete ami rame. Imi ono ele mere, namake tamata bokala esi kotie trima kasi bei Tuhane le Ilene imi kotie lokoIje, hoko laseluke Eni misete kena Itapa ami.

Le mula pine Pauluse ibeteki be ilelike lalei kena ikeu loko jemate Korintuse

1:12-2:4

¹² Kwali betaya, ami lalemaru ndina le ami noake be amiki sifate kai atate ete tamata makete nkena pusue. Ami lalemaru ntoline ete tamata makete, sakesa kai saisa rebe Alla Isukare. Ami ono sasaisare lulu tamata inoakele mo po Alla Itapa ami. Po au rekwa be ami ono saisa ete imire, lesi bei saisa rebe ami onoe ete sie maketaru. ¹³⁻¹⁴ Imi selu amiki sulate ete imire. Pusue rebe ami lekilu ete imire, ami leki batuke saisa rebe imi baisele, imi natire. Tinai, meije imi nati pusue amiki atate mosa, po au hlaleke be namake imi nati amiki atate mimise sa. Auku lalekue ele mere leke kena Tuhane Yesuse Iluake suike kena Iteu pakala ete nusa meije, imi lalemi ndina le ami, molupe kena mere ami lalemaru ndina le imire neka.

¹⁵ Au persaye be namake lalemi ndina le ami, hoko akmenare au taluke peneka be namake au luake kena selu imi. Au noake be namake au luake selu imi peneka eleki au keu loko otoi makete pine au leu suike loko imi leke imi supu tapa rebai lua bei au. ¹⁶ Laleku kena au sili lokomi kena au keu lopai otoi Makedoniare. Au leu bei mpai otoi Makedoniare, au suka sili loko imi suike, leke imi tapa au kena au siba lopai otoi Yudeare. ¹⁷ Lalekue ele mere po au lelike suike laleku peneka hoko au

sili loko imi moneka. Hoko yapine imi noake be au lelike lalekue mere etiluke be au noake esa mo le au lulu tamata nusa meije esi onore, hoko imi beteke be au lemake imi.

¹⁸ Saisa rebe Alla Italukele pende, namake Ionoe. Ele mere lekwe, saisa rebe ami betekele ete imire, ami onoe. Ami lemake imi mo. ¹⁹ Kwali betaya, namake imi persaye auku lepataru le au, Silase kai Timotiuse ami beteke Alla Eni Nanae Yesuse Kristuse ete imi. Saisa rebe Yesuse Kristuse Ibetekele pende Ionoe titinai. Ibeteke eleki Iono lulu more sae mo. ²⁰ Le pusue rebe Alla Italukele, namake Ionolu baue saisa rebe Kristuse Ionore. Bei mere hoko ite beteke “Amine” loko Alla le Kristuse kena isike Alla. ²¹ Kai Alla ruaI Iono ami kai imi kele kuru leke ite esa kai Kristuse. Ibitike ite kena ite sakesa kaiNi. ²² Ibitike ite kena Eni tamata peneka le Iono Ro Misete Ikbasaie ite lalemaru. Iono Ro Misete Ikbasaie ite lalemaru, mere tanda ete ite be pusue rebe Italukele namake Iiriluke ete ite.

²³ Kwali betaya, Alla Iono saksi ete au. Irekwa lalekue. Tinai, kena mere au keu lome kota Korintuse mo, le au suka ono lalemi susa mo le au nasuke imi le imi dosaru. ²⁴ Au paksa imi mo loko saisa rebe suke imi hlalekele, le imi hlaleke titinai loko Kristuse peneka. Batuke au kerike sakesa kai imi leke lalemi ndina tapa.

2

¹ Hoko au teue mei lalekue peneka be au luake loko imi suike kena meije mosa. Au suka ono lalemi kera mo le sepo au luake loko imi hoko au nasuke imi lupe akmena au ono lalemi kerare.

² Le sepo au ono imi susa hoko sire lekwe pine

iono laleku ndinare? Batuke imi neka rebe au ono laleime susa pende. ³ Hoko au keu loko imi mo po kena mere au leki sulate sae ete imi leke imi rekwa saisa rebe suke imi onore. Leke kena au keu loko imi suike, imi atate eono lalekue ndina. Le tinaije suke imi ono lalekue ndina. Kai au rekwa be sepo lalekue ndina hoko imi pusumi lekwe lalemi ndinare neka. ⁴ Po au leki sulate loko imire, lalekue susa titinai, au rani eti hnetekeku. Au natue sulate kena ono imi susa mo, po au ono ele mere leke imi rekwa be au oki imi titinai.

Ampune tamata rebe iono dosare

2:5-11

⁵⁻⁶ Kwali betaya, au lepa suike loko tamata rebe iono dosa rebe au beteke ete imi kena auku sulate ete imire. Au rekwa be tamata bokala bei imi esi beteke eni nsalalaru etei eleki imi hukumeni. Imi hukumeni roma mere neka. Saisa rebe tamata mere ionore eono lalekue susa po imi lekwe susa lesi leneka. Pise iono imia leini susa. Au beteke ele mere le au suka be auku lepate kbera kuate lokoi mo. ⁷ Imi hukumeni mise peneka hoko meije au kotie imi ampuneni kai imi lepa kaini leke isusa kuate yake eti iblake be lalane kena supu ampune sae mo yake. ⁸ Bei mere hoko au kotie imi ono misete etei suike leke irekwa be imi okini titinai. ⁹ Au leki sulate ete imi akmenare, au beteke pusue meru ete imi le au teheke imi leke au rekwa be imi ono lulu saisa rebe au betekele ete imire pibe mo. ¹⁰ Kai imi hukume tamata mere le imi lulu au beteke ete imire hoko meije au kotie imi ampune tamata rebe iono sala ete imire. Kai imi ono ele mere, au ampune tamata mere lekwe. Sepo nsalale me rebe suke au ampunele, au ampunele me Kristuse oal kena imi misete. ¹¹ Au ono mere

leke ro tiaru esi elake pake iteki lalane rebe eampune tamata more yake, leke esupu lalane kena lemake ite yake. Ite rekwa esi rencana ele mere peneka.

Pauluse kaplalei mpai kota Troase le isupu sou bei kota Korintuse mosa rebe suke Tituse ikerire
2:12-13

¹² Kena au lopai kota Troase, leke au lepae Sou Misete kena Kristuse, Alla Itiluke lalane eteku kena kerike ete mpaije peneka. ¹³ Po laleku endene mo le au tetue iteki kwali Tituse mo. Hoko au baie sie ete mpaiju eleki au lomei otoi Makedonia.

Tuhane pine Itiluke Pauluse kena lepae Eni lepataru
2:14-17

¹⁴ Masike ele mere po au kotie trima kasi bei Alla le iteki musuaru esi lake ami moneka le ami esa kai Kristuse peneka. Kai Alla lpake ami kena lepae Kristuse etika-etika neka.

¹⁵⁻¹⁶ Kena ami lepae Kristuse, amire saka tamata rebe iphala kemenyane boini ntelete ete Alla. Tamata leini rebe esi lene loko Kristuse Eni hnau-naru more, esi supu susate eleki namake esi supu poie kena auwe klitine: esi beteke amire sakesa kai matale boini mpulute rebe tamata esi keu beije. Po tamata leini rebe esi lene loko Eni hnau-naru esi keue lalane rebe kerisi kena supu hlamate: esi beteke amire saka leite boini ntelete kena hidupe hoko esi trima ami lepare. Hoko sire pine iktili kena kerike makerike meije? Sae mo!
¹⁷ Tamata bokala esi lepae Alla Eni lepatate kena nikwa kepene. Po amire sakasi mo. Ami lepae Alla Eni lepatate kena lale ntoline, saka tamata rebe iesa

kai Kristuse pende. Ami lepae Alla Eni lepataru lulu Alla Iulake amire.

3

Jemate toini me kota Korintuse saka sulate rebe Kristuse Ilekie

3:1-3

¹ Kwali betaya, sepo au beteke ele mere, sakesa kai ami isike ami ruama o? Ami isike ami mo. Pise imi noake yake be ami suka sulate rebe tamata makete esi isike ami pise sulate bei imi rebe eisike amire. Yele, tamata makete esi ono ele mere po ami suka sulata ele meru mo. ² Le imire saka sulate rebe ebeteke amiki nkenale. Imire saka sulate rebe lekie kena ami lalemaru, le ami nete loko imi rame kena ami lalemaru. Masike ami keu etia neka, pusue tamata esi lene loko imi eleki esi rekwa imi maka hlaleke. ³ Imi hidupe easeluke be Kristuse Ikbasa lalemi kai easeluke be Ipake ami kena lepae Eni lepataru ete imi. Hoko imire saka sulate rebe hidupe, rebe Kristuse ruaI lekie. Ilekie pake tinta mo po kena Alla rebe Ihidupe Eni Rore. Ilekie kena batu tulise mo po Itolae me tamata laleije.

Alla Iono Eni maka layaniaru esi supu ktiline kena kerike Eni makerike

3:4-6

⁴ Ami nehe kena beteke be imi sakesa kai amiki sulate le ami kai Kristuse esa peneka, kai ami hlaleke titinai loko Alla. ⁵ Amiki ktiline sae mo kena beteke be amiki kbasas me kena makerike meije, po esi tinaije Alla pine Iriluke ktiline ete ami. ⁶ Ile pine Iono ami ktili kena lepa loko Alla Eni janji beluke. Janji beluke mere Alla Iriluke

Eni Ro Misete ete ite. Esakesa kai rebe lekie kena hukume mo. Le hukume rebe lekire, sepo tamata ilulu mo, tamata mere imata. Po bei janji beluke rebe ite supu bei Kristuse, Alla Iono ite rue eti pela.

Alla Eni janji beluke baue saisa rebe Yesuse Ionore, mise lesi bei janji takwaline rebe Musa leki-ule

3:7-18

⁷ Hukume rebe Alla Ieki esi huruparu kena batu rebe Musa ibetekele, eono tamata rebe esi lene loko Alla more esi mata. Masike ele mere po Alla Eni hitate elake eme kena Musa oalaleije. Hitate mere ehita ela titinai hoko tamata Israelaru esi selu Musa oalaleije ramere saisa mo. Kai masike hitate elake mere esi hitaije kurane lekwe po esi selu Musa oalaleije ramere saisa mo. ⁸ Sepo Alla Iaseluke Eni kbasare kai Eni hitate elake kena Iriluke hukume memenaije hoko kena janji beluke rebe Alla Eni Rore Irilukele, Eni kbasare kai Eni hitate elake ela lesi leneka. ⁹ Hukume rebe Musa irilukele, rebe eono tamata esi supu hukume le esi dosaru ekeri kbasare kai hitate elake. Lesi bei mere pine janji beluke rebe eono tamata iono mise suike kai Allare, le baue Yesuse Ikeri kbasare kai hitate rebe ela lesi leneka. ¹⁰ Musa Eni hukume eluake le kbasare kai hitate elake po janji beluke esi kbasare kai esi hitate ela lesi bei Musa Eni hukume. ¹¹ Masike Musa Eni hukume etahane takwali mo po eluake le kbasare kai hitate elake. Hoko kena janji beluke, baue saisa rebe Yesuse Ionoe rebe ekbasare eti pelare, ekbasare kai esi hitate elake ela lesi leneka.

¹² Kwali betaya! Bei ami hlaleke ele mere hoko ami nehe kena beteke janji beluke mere. ¹³ Amire

lupe Musa mo, rebe iobi lutike oalaleije kena obite, leke tamata Israelaru esi selu Alla Eni hitate elake yake rebe eme sirike bei oalaleije nere kena ibeteke hukume mere eteise. ¹⁴ Esi lene Musa naije po laleisu rekwa sasaisa mo. Kai eti roma petu meije esi baise hukume mere lekwe po laleisu rekwa sasaisa more neka le saka tie obite rebe obi Musa oalaleije mosa hoko esi nati mosa. Ele mere le batuke ite esa kai Kristuse pine ite nati Alla Eni janji ete itere. Ele mere saka tie obite bei oalalere leke selu mise. ¹⁵ Hoko eti roma meije, sepo esi baise bukua rebe Musa ilekiule mere sakesa kai esi obi oalaleisu kena obite hoko laleisu nati sasaisa mo. ¹⁶ Po kena tamata sae ihlaleke loko Tuhane, obite mere ebaeke bei oalaleije neka. ¹⁷ Au kotie Tuhane, mere natire be Tuhane Eni Ro. Sepo Tuhane Eni Rore kbasae sae laleije, hoko dosare kbasani moneka kai isupu tie bei agamare esi hukume peneka leke isupu hlamate. ¹⁸ Pamuli meije ite pusement saka saisa eobi oalalemaru moneka, kai ite rekwa Tuhane Eni hitate elake. Namake Tuhane Eni kbasare selue kena ite nanakwalamaru. Le Tuhane, Ro Misete Ikbasaie ite lalemaru hoko iteki atate bei petu kena petu makete tapa lulu saisa rebe Tuhane Ionore. Tuhane Eni atate misete etapa rame eleki selue kena iteki hidupe.

4

*Maka layani Allare suke lale ntoli kena Eni mak-
erike leke keru Alla Eni hitate*

4:1-6

¹ Hoko kwali betaya, ami beteke janji beluke kena Yesuse Kristuse, le bei Alla laleije mise hoko

Iono ami kerike makerike meije. Hoko ami sele bei mo po ami kerike titinai. ² Ami teu lepate peneka leke saisa rebe nkena more, ami keritama loko yake. Ami ono atate tiare mo rebe pi sare tamata esi bunikele kai rebe eono esi asomire. Ami kerike, ami lelike Alla Eni lepate mo. Po ami layani Alla kena lale ntoline kai lulu Eni sukare. Ele mere leke pusue tamata esi rekwa be amiki makerike meije nkena. ³ Masike ele mere, po sepo Sou Misete rebe ami lepaele, tamata leini esi natilu mo le sie meru esi persaye mo po esi keu loko lalane rebe eatiaise eleki namake poiesi kena otoi susate titinai eti pela. ⁴ Ro tiare esi elake rebe kbasae nusa meije eono esi nati more. Mere eono tamata rebe esi hlaleke loko Tuhane more esi selu hitate elake bei Sou Misete mo. Sou Misete mere rebe ebeteke Kristuse. Kai Alla Eni kbasare, saisa rebe Ionore, hlamate, pusue meru selue kena Kristuse Eni sifate. ⁵ Le lepate rebe ami lepaele, mere lepate kena ami ruama mo, po lepata kena Yesuse Kristuse be Ile Tuhane kai bei Ni pine ami ono tamata makerike ete imi. ⁶ Ami lepae Yesuse le akmenare Alla Ibetেকে be:

“Hitate ekliti kena melene.”*

Meije lekwe Iono hitate ehita ite lalema, leke ite lalemaru nati Alla Eni hitate elake kena Kristuse oalalelje.

Alla riluke ktiline ete ami kena lepae Sou Misete bei Alla kena Yesuse

4:7-15

⁷ Po amiki nanakwalama rebe ktili mo meije, saka tanei rebe onoe bei tapele, rebe esi beline sae

* **4:6** Atn. 1:3

mo kai takwali mo kosare. Masike ele mere po ami keru Sou Misete rebe eguna titinai, mere ami lepae Yesuse Kristuse. Esi carare ele mere leke tamata esi rekwa titinai be kbasu rebe ela lesi mere keru ami loko makerike meije, mere bei Alla titinai, bei ami mo. ⁸ Selu mere me kena ami supu susate etia-etia neka po Tuhane Itie bala bei ami mo kena supu nabu. Susate ektili titinai kena ami eti ami rekwa moneka be ami ono saisa po ami hlaleke loko Tuhane rame. ⁹ Ami supu susate kai supu teta po Tuhane Itie balai bei ami mo. Piasare esi teta ami, esi lolike ami mpe tapele po ami arimi mei. ¹⁰ Yesuse Isupu susate eti Imata. Piasare ami supu susate kai supu teta eti mahake ami mata lekwe leke tamata esi rekwa be Yesuse Eri kwana le selu Itapa amire. ¹¹ Kena amiki hidupe ami supu susate ktili titinai eti mahake ami mata le Yesuse Iulake ami kena beteke Alla Eni lepataru, leke tamata esi selu Yesuse Eni hidupe kena amiki nanakwalama rebe namake ematare. ¹² Meije natire be pela peture ami blake be mahake ami matare reneka leke imi supu rue kai Alla eti pela.

¹³ Po ami rilama mo le ami ono saka Alla Eni lepate rebe lekie akmenare ebeteke be:

“Au hlaleke be Tuhane Ikbasa kena hlamate au, bei mere hoko au lepa.”†

Ami hlaleke ktili saka Eni lepate mere hoko ami lepa loko Tuhane Eni lepataru. ¹⁴ Le ami hlaleke titinai be Alla Iono Tuhane Yesuse Ikwana suike, namake Iono ami kwana suike neka le ami esa kai Yesuse peneka kai namake Alla Iono ami kai imi tetu lomai kaiNi. ¹⁵ Pusue susate rebe ami supure

† 4:13 Isi. 116:10

eguna ete imi. Kai namake tamata boka tapa rame kena rekwa Alla Eni misete. Eleki tamata esi kotie trima kasi bei Allare tapa boka rame lekwe hoko Alla Isupu isike tapa rame.

Alla Iono ami lalemaru ndina bei susate rebe ami supure

4:16-18

¹⁶ Bei mere hoko lupe minare au betekele be ami hleke bei makerike meije mo. Masike ami nanakwalamaru tapa ktili mo rame, po pela petu Tuhane Iono ami lalemaru tapa ktili rame kai ami supu ktiline beluke. ¹⁷ Le kena meije ami supu susate tone rebe etakwali more, namake eono lale ndinate titinai ete ami eti pela, lesi bei sasaisa neka. Lale ndinate mere ela titinai lesi bei susate rebe ami supue meije. ¹⁸ Le ami noake yelu rebe selue mei nusa meije mo po yelu rebe ndete surga rebe selu more. Rebe selure etahane takwali mo, po rebe selu more etahane eti pela.

5

Masike ite mata po Alla Iono ite kwana suike kai supu nanakwala beluke

5:1-10

¹ Kwali betaya, au beteke ele mere le ami rekwa be iteki nanakwalama mei nusa meije saka luma kena ite rue kenae. Kena lumare atiare, mere saka ite matare, kai ami rekwa be Alla Iriluke luma beluke ete ite, mere iteki nanakwalamaru beluke. Luma mere Alla ruaI aknekae ete ite ndete surga kena ite rue kenae eti pela. ² Po meije susate eono ite lalema ndene mo le ite lalema titinai kena supu nanakwala beluke rebe ite supue ndete surgare.

³ Ite sukare, ite supu nanakwala beluke. Yapine ite matare iteki rore esi nanakwala sae mo, saka tamata rebe eni pakiane sae mo hoko ikalaku.

⁴ Sepo ite mei nusa meije sa, ite lalemaru ndene mo. Le saka ite keru tabeule blulute. Ite nikwa matale mo kena tie iteki nanakwalama bei nusa meije po ite suka kena supu nanakwala bei ndete surgare nunu neka. Leke iteki nanakwala rebe namake matare seli kena nanakwala beluke rebe rue eti pela. ⁵ Alla ruaI pine Iaknekae nanakwala beluke mere ete ite kai Iono Eni Rore kbasae ite, leke ite rekwa be pusue rebe Italukele ete ite pende namake ite supue.

⁶ Bei mere hoko ami lalemaru blake ktili rame. Ami rekwa lekwe be kena ami rue mei nusa meije sa, ami rue sakesa kai Tuhane ndete surga mosa.

⁷ Le ami rue mei nusare batuke ami hlaleke loko Kristuse neka, po ami seluI mosa. ⁸ Hoko masike ami supu susate po ami lalemaru ktili. Ami suka lesi kena mata leke ami supu rue kai Tuhane neka. ⁹ Hoko kwali betaya, ami atula titinai leke kena ami rue mei nusa meije pise rue ndete surga lekwe, saisa rebe ami onore eono laleIje ndina.

¹⁰ Le namake ite pusuma suke lupuke lomai me Kristuse oaIje kena Iteu pakala ete ite. Leke papelake tamata isupu misete pise tiae lulu rebe ionolu mei nusare.

Tamata inkena me Alla oaIje batuke baue Kristuse

5:11-6:2

¹¹ Petu rebe namake Tuhane Iteu pakala ete itere lau moneka, hoko bei ami rilama le Tuhane, ami lepa ete tamata makete rame leke esi hlaleke loko Yesuse Kristuse. Kai saisa rebe ami onore

nkena. Alla ruaI rekwa ami lalemaru kai au hlaleke be imi lekwe rekwa ami lalemaru neka. ¹² Au beteke ele mere kena au kotie imi isike ami mo. Batuke ami beteke misete rebe ami onore leke imi rekwa saisa rebe suke imi lepaele ete tamata rebe esi nanu amire. Le batuke esi selu tamata oalalei po esi puli kai saisa rebe eme tamata laleije mo. ¹³ Yapine tamata esi noake saisa rebe ami ono kena Alla Eni makerike etiluke be ami make. Po tinaije ami ono ele mere leke lulu Alla Eni sukare. Sepo tamata esi selu be ami mise neka, mere eono imi hlaleke tapa ktili. ¹⁴ Ami ono pusue mere le Kristuse Ioki ite pusuma. Le ami rekware sepo sae imata ete pusue tamata peneka, hoko mere sakesa kai pusue tamata mata peneka. ¹⁵ Kristuse Imata ete pusue tamata leke ite hidupe batuke ete ite ruama mo po saisa rebe ite onore lulu Kristuse laleIje. Le bei ite pine Imata po Ikwana suike peneka.

¹⁶ Bei mere hoko ami noake sae lulu tamata eni maka noake moneka. Tinai, akmenare ami noake Kristuse lulu tamata esi maka noake po pamuli meije moneka. ¹⁷ Hoko tamata rebe iesa kai Kristuse pende, eni hidupe kai eni atate beluke lakwai esa peneka, rebe takwaline sae moneka, pusulu belu peneka. ¹⁸ Pusue meru Alla Ionolu. Alla Iono ite mise suike kaiNi baue saisa rebe Kristuse Ionore. Eleki Ibitike ami kena beteke ete tamata makete leke esi ono mise suike kai Alla lekwe. ¹⁹ Ami beteke be Alla Iono tamata imise suike kaiNe baue saisa rebe Kristuse Ionore. Alla Iono mere, Inoake dosa rebe ite onore moneka. Kai Iulake ami peneka kena lepa loko tamata esi ono mise suike kaiNe.

²⁰ Hoko amire Kristuse Eni tamata maka lepa.

Sakesa kai Alla Ilepā ete imire baue amiki lep-ataru. Ami kotie kena Kristuse Eni nane be, imi lulu Alla Eni sukare leke imi ono mise suike kai Ni.
²¹ Yesuse Kristuse Eni dosa sae mo, po Alla Iono Ikeri iteki dosaru, leke ite ono mise suike kai Alla, le ite kai Yesuse Kristuse esa.

6

¹ Kwali betaya, ami kerike sakesa kai Alla, hoko ami kotie titinai bei imi leke Alla Eni misete rebe Iriluke ete imire suke esi hasile kena imi hidupe.

² Le me Alla Eni lepate rebe lekie akmenare Alla Ibeteke be:

“Au tolāe esi olase peneka
 kena au lene akotie loko Aure,
 leke Au ono ahlamate.”*

Kwali betaya, imi nete mimise. Meije petu rebe Alla Iteure. Iteue peneka kena Iono hlamate tamata.

Maka layani Allare suke raka hidupe mise

6:3-10

³ Kwali betaya, ami suka tamata esi beteke mo be ami lalemaru ntoli mo kena amiki makerike kena lepae Alla Eni lepate. Bei mere hoko kena amiki makerike sasaisa neka, ami atula leke saisa rebe ami onore elake tamata kena hlaleke loko Kristuse yake. ⁴ Kena sasaisa neka rebe ami betekele kai onoe, ami aseluke ete tamata be amire Alla Eni tamata makerika. Kena ami kerike loko Tuhane Eni makerike ami supu susate, ami rani po ami tahane lale neka. ⁵ Ami tahane lale kena tamata esi teta ami, esi kerike ami kena kusue ami kena bui. Piasare kena au lepae Tuhane Eni lepate, esi nasu kena teta au. Ami

* **6:2** Yes. 49:8

kerike ktili, petua sesi ami ntulu moneka kai ami kane sasaisa mo. ⁶ Amiki sifate, ami aseluke be amire Alla Eni tamata makerike: ami kerike kena lale ntoline. Ami rekwa Tuhane Eni sukare kai Eni lalane. Sepo tamata esi ono susate ete ami, ami tahane lale kai ami ono misete etesi. Kai ami lulu Ro Misete Eni kbasare. Kena ono sasaisa neka ami oki tamata makete. ⁷ Ami aseluke be amire Alla Eni tamata makerike: le ami lepae sou nkenale bei Alla kai Ikbasaie ami lepae sou nkenale mere. Ami beteke Alla Eni lepataru, masike tamata esi trimae pise trima mo, ami betekele rame. Amiki sifate mise rame, kai sifate mere ami pakele saka solalu ipake eni alata kena lisare kai ami raka leke tamata esi leuke sala ete ami le saisa rebe ami onore yake. ⁸ Ami supu holmate pise supu sobue, ami supu isike pise lepae tiaie ete ami, masike elia lekwe po ami lepa loko Tuhane Eni lepataru rame. Masike ami lepare tinai po esi tutuke amire tamata maka lemake. ⁹ Tamata leini esi beteke be esi rekwa ami mo, po esi tinaije esi rekwa ami peneka. Esi noake be ami mata peneka, po meije ami rue sa. Masike ami supu teta boka, po ami mata mo. ¹⁰ Tamata esi ono ami lalemaru susa po ami lalemaru ndina sa. Esi noake be amiki sasaisa mo po ami ono tamata bokala esi supu miseta boka kena rekwa Tuhane. Esi noake be amiki sasaisa mo, po tinaije sasaisa neka amikie me.

Tamata rebe esi hlaleke loko Yesuse Kristuse mosare, lopuke lomai kaisi yake
6:11-7:1

¹¹ Kwali betaya me kota Korintuse, ami beteke pusue ete imi peneka. Saisa mei lalemaru kai ami

oki imire, ami betekele ete imi peneka. ¹² Ami ono loko imire lupe ami oki imire po imi ono loko amire lupe imi oki ami mo. ¹³ Hoko kena meije au lepa etemi saka elake inai sae ilepa ete eni nanaru. Ami kotie imi oki ami lupe ami oki imire.

¹⁴ Kwali betaya, tamata rebe esi hlaleke loko Yesuse mosare, imi lupuke lomai kaisi yake. Le ite rebe hlaleke loko Yesuse ite ono yelu rebe nkena kai ite suka ono yelu tiae rebe tamata neunaru esi onore mo. Piasare pita kai kpeture sake-sare saisa mo moyo? ¹⁵ Kristuse kai ro tiaru esi elake esi sakesare saisa mo. Au tneu imi, tamata rebe esi hlaleke loko Yesuse Kristuse esi sifate elia. Esi sifate sakesa kai tamata rebe esi hlaleke loko Yesuse Kristuse pibe mo? Sakesa mo moyo?

¹⁶ Piasare tolae tuhane tinai more kena Tuhane Eni Lumare yelo? Saisa mo! Kai ite meiju saka Alla rebe Ikwana eti pelare Eni luma le Ime ite lalemaru. Le saka Alla Eni lepate be:

“Namake Au rue kaisi,
kai Au me kaisi pela olase.

Aure esi Alla,
kai siere Auku tamata.”†

¹⁷ Tuhane Eni lepate ebeteke lekwe be:
“Imi keu bei sie rebe esi hlaleke loko Tuhane more,
imi ono sasaisa kaisi yake,
kai imi ono yelu ndoponaru yake.

Eleki Au trima imi.‡

¹⁸ Au ono Amate ete imi,
kai Auku anae kena imi.
Tuhane Maka Kbasare Eni lepate ele mere.”§

† 6:16 Im. 26:12, Yhs. 37:27 ‡ 6:17 Yes. 52:11 § 6:18 2Sam. 7:14, 1Yi. 17:13, Yes. 43:6, Yer. 31:9

7

¹ Kwali betaya rebe au oki imi! Tuhane Italuke meru ete ite. Bei mere hoko mai ite hleke bei yelu rebe uono ite supu dosare. Ite ono yelu rebe dosare kena ite nanakwalamaru yake kai ite noake yelu rebe dosare yake. Mai ite rilama le Alla kai suke ite atula rame leke iteki hidupe batuke ono nkenale.

Pauluse laleije ndina le saisa rebe jemate toini me kota Korintuse esi onore

7:2-16

² Kwali betaya, au kotie imi trima ami noma. Le ami ono sala ete sae kuesa mo, ami ono sae kuesa ihlaleke palani mo. Kai ami atula kena supu sae kuesa eni taneiaru mo. ³ Au beteke ele mere kena leuku nsalale ete imi mo, le au beteke ete imi peneka be masike saisa eono ete ami lekwe po ami oki imi rame. ⁴ Au persaye imi titinai. Ami isike imi le saisa rebe imi onore. Masike ami supu susata bokala, po saisa rebe imi onore eono ami lalemaru ndina. Imi atate eono lalekue ndina titinai.

⁵ Kena ami luake ndi otoi Makedoniare lekwe, ami amauke nanakwala kwale mo. Ami supu susate kena sasaisa neka. Ami rare ktili kai tamata makete kai ami rilama lekwe le ami noake imi.*

⁶ Po Alla Iono tamata rebe isusare, laleije ndina. Iono Tituse iluake loko ami kena iono ami lalemaru ndina hoko ami noake yelu bobokala mon-eka. ⁷ Ami lalema ndinare batuke bei Tituse iluake pende mo po bei ibeteke imi ete amire, kai ibeteke be laleije ndina le imi lekwe. Ibeteke be imi suka titinai kena tetueku. Kai ibeteke kaplalemi le imi

* 7:5 Selu 2:13

nete loko imi dosa rebe imi onore. Kai meije imi suka lepa tapa au. Mere eono laleku ndina lesi leneka.

⁸ Masike auku sulate akmenare eono imi kaplalemi po au blake sala le sulate mere mo. Tinai, kena petua akmenaru au leki sulate mere au blake sala le au rekwa be namake kaplalemi. Po imi kaplalemi takwali mo. ⁹ Masike ele mere po meije lalekue ndina peneka. Lalekue ndinare bei akmenare kaplaleime mo, po bei imi kaplelemi mere pine eono imi hleke bei ono dosare. Le imi kaplalemi mere lulu Alla Eni sukare, hoko mere ami ono imi rugi mo. ¹⁰ Le kaplale rebe lulu Alla Eni sukare eono tamata laleije lelikele kena isupu hlamate. Kai tamata iblake sala le kaplalei mere mo. Po kaplale rebe lulu tamata eni sukare, eono tamata isupu susate eti pela. ¹¹ Imi selu be imi kaplelemi rebe lulu Alla Eni sukare esi hasile saisa! Alla Eni sukare, esi hasile imi atula titinai kena ono nkenale kai ono imi nane mise suike bei yelu rebe eatia imi nane. Imi nasuke tamata rebe esi ono dosare. Imi rilami be dosare eono supu hukumane. Imi kaplalemi eono lalemi kena tetue au kai imi nkwakwa kena lulu auku lepataru. Batuke mere mo po imi nehe kena hukume tamata rebe iono salare. Pusue mere imi aseluke be imi sala mo.

¹² Au natue sulate mere ete imi peneka po au lekire bei tamata iono salare mo, pise bei tamata kaplalei le eni nsalale mo, po au leki sulate mere ete imi pusumi leke imi rekwa be lalemi noa ami titinai. Kai Alla lekwe Irekwa be mere tinai. ¹³ Saisa rebe imi onore, eono ami lalemaru ndina. Kai lesi bei mere lekwe, ami lalema ndina titinai

le ami selu Tituse laleije ndina le imi pusuime. ¹⁴ Le kena ikeu mosare, au isike imi etei peneka. Kena iluake loko imire, imi ono saka au beteke etei pende, hoko imi ono asomie au mo. Pusue rebe ami betekelu ete imire tinai. Ele mere lekwe saisa rebe ami betekele kena isike imi ete Tituse, imi ono peneka, hoko mere etiluke be saisa rebe au betekele kena imire tinai lekwe. ¹⁵ Pamuli meije ioki imi lesi, le inete loko imi ono lulu saisa rebe ibetekele kai kena imi trimaije imi holmatei kai imi lene lokoi. ¹⁶ Laleku ndina titinai le kena sasaisa neka, au rekware imi ono nkenale.

8

Jemata toinu esi lupuke kepene kena rilukele ete jemate toini rebe susate me otoi Yudea

8:1-15

¹ Kwali betaya imi, Alla Eni misete ete jemata toini ndi otoi Makedonia rame elikare, ami suka imi rekwae. ² Esi supu teheke kena susata elaka peneka. Po kena esi supu susata meru, laleisu ndina neka kai masike esi taneia boka mo po esi maktekwa titinai kena esi riluke kepene kena tapa tamata makete. ³ Au rekwa be esi riluke, esi muruke mo po esi riluke lesi. Esi nete loko esi susate mo. Esi riluke mere lulu ruasi sukare. ⁴ Esi kotie bei ami titinai leke esi tapa jemate toini me otoi Yudeare. ⁵ Esi riluke boka lesi bei rebe ami noakele le esi lulu Alla Eni sukare. Esi lulu Alla hoko esi lulu saisa rebe ami beteke lekwe. ⁶ Bei mere hoko ami beteke loko Tituse leke itapa imi leke eni makerike lupuke kepene ikerike pelaele. Le akmenare imi sakesa kai Tituse, rebe imi menai kena lupuke kepene kena rilukele ete

jemata me otoi Yudea esi tamata susataru. ⁷ Imi sifate mise kena sasaisa neka le imi hlaleke ktili, imi atetuke tekwa, imi rekwa titinai hoko imi lulu Tuhane rame, kai imi oki ami. Hoko ami kotie bei imi leke imi lale maktekwane ete tamata makete mere esakesa kai imi sifate misete kena sasaisa neka.

⁸ Au beteke mere kena au pletae imi mo. Po au beteke saisa rebe tamata ndi otoi Makedoniare esi onore, rebe esi suka titinai kena tapa tamata makete, leke au selu be imi lulusi pibe mo. Leke au rekwa be imi oki tamata makete pibe mo. ⁹ Au kotie imi riluke kepene le imi rekwa Yesuse Kristuse, iteki Tuhane Eni misete ete tamatare peneka, le Eni taneia boka titinai po Iono saka tamata rebe eni tanei sae mo le Ioki imi. Iono ele mere leke me Tuhane oalje imi teneia boka.

¹⁰ Hoko au beteke ete imi leke imi ono saisa rebe tinai. Musune rebe elia beluke meije imi akmena kena lupuke kepene menai peneka kena rilukele. Batuke mere mo po imi akmena kena noake loko lupuke kai riluke kepene mere. ¹¹ Hoko meije, suke imi makerike lupuke kepene mere, suke imi kerike pelaele. Leke imi ono lulu imi sifate kena imi lupuke kepene memenaije. Po imi riluke kepene lulu imi ktiline neka. ¹² Sepo imi lalemi suka kena riluke sasaisa titinai, kai imi riluke saisa rebe imie me, hoko Alla Itrimae le saisa rebe imiere sae mo, Ikotie mo.

¹³⁻¹⁴ Au beteke ele mere, au paksa imi mo kena riluke kepene ete tamata makete eleki imi susa. Po au selu meije imi supu lesi hoko imi tapa sie rebe esi sasaisa more kena saisa rebe imi rilukele. Namake kena imi sasaisa mo, esi lesi hoko esi

tapa imi. Imi riluke ete lomai leke imi taneaia sakesa. ¹⁵ Mere sakesa kai Alla Eni lepate rebe lekie akmenare ebeteke be:
 “Tamata rebe ilupuke taneaia boka,
 ipakele esi lesini sae mo,
 kai tamata rebe ilupuke boka mo,
 ipakele panuhu neka.”*

*Tituse kai eni ebea lua esi supu ulake kena keu
 tapa tamata me kota Korintuse esi lupuke kepene
 8:16-24*

¹⁶ Au kotie trima kasi bei Alla le Iono Tituse isuka titinai kena tapa imi saka laleukue suka titinai kena tapa imire neka. ¹⁷ Le batuke isuka lulu saisa rebe ami kotiele mo, po laleije suka titinai kena itapa imi, eti bei erini suka hoko ruai eri teue me lalei kena ikeu loko imi. ¹⁸ Ami teu iteki kwali sae kena ikeu kai Tituse. Pusue jemate toini ete meije esi holmatei le ilepae Sou Misete bei Allare ktili titinai. ¹⁹ Kai batuke mere mo, po isupu bitike bei pusue jemataru peneka leke ikeu kai ami kena keru kepena meru lopai otoi Yudea. Le namake ami keu kena riluke kepene rebe lupukelu meru leke Tuhane Isupu isike kai leke tamata esi selu be ite pusuma lalema titinai kena tapa tamata makete. ²⁰ Ami ono ele mere, ami raka mimise leke tamata esi leuke sala ete ami le ami lara kepena bokala meru yake. ²¹ Ami suka ono saisare kena lale ntoline me Tuhane oai kai tamata oai.

²² Ami teu iteki kwali sae makete lekwe kena ikeu kai Tituse kai iteki kwali saere. Ami tehekeni rerebai peneka kai ami rekwa be lalei titinai kena tapa tamata rame. Kai meije isuka lesi leneka

* 8:15 Sir. 16:18

kena itapa imi kena lupuke kepene, le ihlaleke be namake imi riluke kepene kena rilukele ete tamata susate. ²³ Tituse mere auku ebe rebe ikerike kaiku kena tapa imi. Kai kwalia lua rebe esi keu kai Tituse, jemataru esi teu luasi kena tapa lupuke kepene meru. Luasi sifate kai saisa rebe esi onore, eono tamata esi isike Kristuse. ²⁴ Hoko ami hlaleke imi trimasi mimise, kai li lokosi mimise leke jemata toinu esi rekwa be imi okisi, kai esi rekwa be ami isike imi eteise tinai.

9

Riluke kepene ete tamata rebe hlaleke loko Kristuse mpai otoi Yudeare

9:1-15

¹⁻² Kwali betaya, au rekwa imi lalemi mise hoko imi riluke kepene rebe tatike pine natue ete tamata rebe esi hlaleke loko Kristuse mpai otoi Yudeare, hoko mere au lekie ete imi mon-eka. Au rekwa imi lale misete hoko au isike imi ete tamata Makedoniaru. Au beteke etesi be, “Musune rebe lia beluke meije, iteki kwali betaya ndi otoi Akayare, esi suka kena lupuke kepene leke esi rilukele.” Bei mere eti tamata bokala ndi otoi Makedoniare esi lulu imi hoko esi suka kena lupuke kepene lekwe. ³ Po meije au ulake Tituse kai kwalia sie luaya meru esi lome lokomi leke esi aktilie imi lalemi leke lepata rebe ami isike imire, tamata esi noake be mere nloene yake. Hoko suke imi akneka peneka, le au beteke etesi be imi aknekae kepene kena rilukele peneka. ⁴ Leke au luake loko imire, sepo tamata Makedonia sesi esi keu kai au, esi selu be imi akneka peneka, leke ami asomi yake, le ami beteke etesi peneka be

imi nkwakwa kena lupuke kepene. Po sepo imi lupuke kepene mosa hoko imi ruami asomi lesi leneka. ⁵ Bei mere hoko au noake be mise lesi au ulake Titusesi loko imi eike kena esi lupuke kepene rebe imi betekele pende. Au ono ele mere leke ami luake, lupuke pusulu peneka. Hoko saisa rebe imi rilukelu mere bei lalemi titinai. Imi noake yake be imi rilukele le ami uma imi.

⁶ Imi nete mimise! Mere sakesa kai tamata rebe iandinure. Sepo imulae bibite boka mo, namake iulure lekwe boka more neka. Po tamata rebe imulae bibite bokare, namake iulure lekwe bokare neka. ⁷ Sebeie sae iriluke kepene lulu eni suka. Riluke kena lale blulute yake pise rilukele bei supu tutuke yake, le Alla Ioki tamata rebe iriluke kena lale ndinate. ⁸ Alla Ikbasa kena Iriluke pusue Eni misetaru ete imi leke pusue rebe imi perlure imie me rame, leke saisa rebe imi perlue kena tapa tamata makete imie me. ⁹ Saka Alla Eni lepate rebe lekie akmenare ebeteke be:

“Alla Iriluke miseta ete tamata susataru,
kai Eni lale misete eti pela.”*

¹⁰ Alla pine Iaknekae bibite ete tamata maka andinu kai manane ete ite. Iriluke bibita boka ete tamata maka andinure leke supu hasile boka kena rana hasile. Ele mere lekwe, Iono imi laleime mise rame leke imi laleime mise ete tamata makete rame. ¹¹ Ele mere hoko Alla Iono imi supu sasaisa neka leke imi ktili kena riluke sasaisa neka ete tamata makete, kai lalemi mise rame kena riluke. Kai kepene rebe imi rilukelu rebe ami kerilu ete tamata susate rebe hlaleke loko Tuhane mpai otoi

* 9:9 Isi. 112:9

Yudeare, eono tamata bokala esi kotie trima kasi bei Alla.

¹² Le imi riluke kepene mere, eono sasaisa rebe Alla Eni tamata mpai otoi Yudeare esiere sae more, esi supue. Batuke mere mo po, namake tamata boka esi kotie trima kasi bei Alla le imi lale misete mere. ¹³ Kai bei imi lale miseta, eono tamata bokala esi isike Alla le esi selu imi lene loko Sou Misete rebe lepa loko Kristuse rame, rebe imi lulue mere. Kai esi isike Alla lekwe le imi lara saisa rebe imiere etesi kai ete tamata makete kena lale ntoline. ¹⁴ Lalesi noa imi hoko kena esi kotie loko Allare esi kotie le imi, le Alla Eni misete ete imire. ¹⁵ Kwali betaya, mai ite kotie trima kasi bei Alla le Iono misete elake, rebe saisa saka mere moneka.

10

Pauluse ilepa le eni makerike

10:1-11

¹ Kwali betaya, ete me imire piasare tamata esi beteke be, “Pauluse, kena imei kai ite, ilepare saka rilai. Po Kena ilau bei ite pine inehe kena iulake ite.” Kwali betaya, au Pauluse, au rilaku mo po auku sifate ele mere, au nobo kai lepa mamau saka Kristuse Eni sifate. Au kotie bei imi, leke ² kena au keu loko imire au kotie imi ono lalekue kera yake leke au nasuke imi yake. Le au noake tatike pine au keu loko imi le au tahane lale tekwa moneka loko sie leini bei imi rebe esi beteke be ami kerike, ami lulu tamata inoakele. ³⁻⁴ Amire tamata piasa po kena ami broka kai tamata rebe esi suka ami more, ami pake ktiline bei Alla. Amiki sifate lupe tamata rebe rekwa Alla mosare mo kai ami pake tamata eni carare

mo. Amire saka solalua rebe esi atie otoi rebe ktilinaru. ⁵ Ami pake Eni kbasare saka tamata rebe pake bola kena atia pakale bei batu rebe keholi musuru esi henare eleki kerike musuaru, le ami pake Alla Eni kbasare kena nabu tamata rebe kwakwae, rebe esi lemake tamata makete leke rekwa Alla more. Ami leliske saisa rebe esi noakele kai ono esi holmate Kristuse. ⁶ Kai sepo namake ami rekwa be imi lene loko Kristuse suike peneka, eleki ami teu tamata rebe rilasi le Tuhane more esi dosaru leke esi supu hukume.

⁷ Kwali betaya, imi noake saisa rebe nkenale rebe imi rekwa pende mimise. Sepo sae ibeteke ruai be ile Kristuse Eni tamata, inete be ami lekwe Kristuse Eni tamata lupeiye neka. ⁸ Sepo au lepa boka loko Tuhane Eni kbasare rebe Irilukele ete amire, au asomi mo. Le kbasare mere Iriluke leke ami ono imi hlaleke ktili, po kena eatia imi maka hlaleke mo. ⁹ Au beteke ele mere le au suka imi beteke mo be au natue auku sulate kena arila imi ete mere. ¹⁰ Yapine imi persaye tamata rebe esi beteke be, “Pauluse eni sulate ektili saka ikbasare po kena ruai mei kai ite, selui saka tamata rebe iktili mo kai ilepa tekwa mo.” ¹¹ Sepo imi beteke ele mere, hoko namake kena ami keu loko imire pine imi rekwa be amiki sifate ktili lupe amiki sulate ete imire neka.

*Pauluse ibeteke eni kbasare kena iatetuke
10:12-18*

¹² Ami lepa loko amiki makerike meije kena ami onoma nesa kai tamata rebe esi isike ruaise mo. Le batuke esi akue tamata rebe ono saka esi onore. Esi ono ele mere esi boro le esi noake be batuke tamata rebe esi sakesa kaise pine ono tamata rebe supu holmate. ¹³ Amiki sifate ele

mere mo. Sepo ami lepa loko makerike rebe Alla Irilukele ete amire, kwakwaee ami le tamata makete eni makerike mo. Po batuke ami lepo loko Alla Eni makerike rebe Irilukele ete amire. Kai kena amiki makerike meije, Alla Iono ami atetuke imi lekwe. ¹⁴ Hoko kena ami lepa loko ami luake loko imi kena lepae Sou Misete bei Alla kena Kristuse ete imire, amiki lepata meru sala mo le ami keu loko imi akmena kena lepae Sou Misete bei Alla. ¹⁵ Ami lekwe nikwa isike bei makerike rebe tamata makete esi kerikele me ruasi otoije mo. Po ami hlaleke namake imi persaye loko Yesuse Kristuse tapa ktili leke namake Tuhane Iono amiki makerike ete imire tapa ela. ¹⁶ Leke bei mere ami keu lepae Sou Misete me hena maketa rebe tamata esi kerike kena mosare. Le ami suka kwakwaee ami kena tamata makete eni makerike rebe ionoe me ruaini otoi mo. ¹⁷ Saka Alla Eni lepate rebe lekie akmenare, ebeteke be:
 “Imi isike ruami yake.

Po imi beteke saisa rebe Tuhane Iono pende

leke tamata esi isikeNi.”*

¹⁸ Le tamata rebe iisike ruaije Tuhane Itrimai mo, po batuke tamata rebe Tuhane Iisikeine neka.

11

*Pauluse kaplalei le tinake jemate toini laleisu leli
 11:1-6*

¹ Kwali betaya, meije au lulu tamata rebe esi isike ruaise leke au isike auku makerike kena Tuhane Eni makerike. Au rekwa be tamata iisike ruaije, mere noake mise mo. Po imi tahane lale loko saisa rebe namake au betekele, saka imi

* **10:17** Yer. 9:24

tahane lale loko saisa rebe au betekele pende. ² Kwali betaya, au raka imi rame saka Alla lekwe Iraka imire, le au suka imi hleke Alla Eni lepate mo kai saisa rebe tinai more, au suka imi lulu mo. Hoko aure saka Amate kai imire saka auku nana bina beluke rebe intulu kai mokwai moša rebe au rakai rame le au taluke peneka kena ikai kai mokwai beluke sae. Mokwai beluke mere bandine saka Kristuse. ³ Po kaplaleku le yapine imi lalemi leli eleki imi hlaleke loko Kristuse moneka, saka akmena Hawa isupu lemaka bei niakwe. Ele mere hoko namake imi lulu Kristuse kena lele ntoline moneka. ⁴ Au lepa ele mere le imi nunu kena lulu tamata rebe esi luake kena lepae Yesuse makete, po Yesuse rebe ami betekeNi ete imire lupe esi betekeni mo. Tamata rebe ilepae ro kai sou misete makete rebe tebikele bei Ro Misete kai Sou Misete rebe ami lepaele ete imi pende imi tolakeni mo. ⁵ Po mei lalekue, tamata rebe imi beteke be siere Yesuse Eni maka ulake rebe holmatesie, sie meru esi lesi bei au mo. ⁶ Tinake au lepa tekwa mo, po kena lalekue, au rekwa Alla Eni lepataru. Ami aseluke mere pusue ete imi peneka baue saisa rebe ami onoe kai ami betekele.

Pauluse isuka supu seba mo kena ilayani jemate Korintuse 11:7-15

⁷ Kena au lepae Sou Misete bei Alla kena Yesuse ete imire, au kotie imi seli au mo. Po au kerike kena ruaku balakue kena ruaku sabe manane, au onoku saka tamata makerike leke au tapa imi. Hoko au ono sala ete imi o? Mo. ⁸ Kena au atetuke imire, jemata maketaru esi riluke kepene ete au. Mere saka au ono jemata meru esi rugi, leke au

kerike ete imi. ⁹ Kena au me kai imire masike auku sasaisa mo, po au ono susae sae kuesa bei imi mo. Pusue rebe au perlure, kwali betaya rebe esi hlaleke loko Tuhane mpai otoi Makedoniare esi riluke eteku. Au raka mimise leke au ono susae imi yake kai eti pela au suka ono susae imi mo. ¹⁰ Kwali betaya, sakesa kai pusue Kristuse Eni lepata meru tinai kai au nete lokoI rame, auku lepate meije tinai, namake au kotie kepene bei imi tamata Korintuse kai tamata makete me otoi Akaya mo. Le sepo au kotie saisa bei imi hoko namake au beteke be au kotie sasaisa bei imi more saisa mo. ¹¹ Le mula pine au kotie kepene bei imi more? Imi noake yake be tinake au oki imi mo piseo? Alla Irekwa be au oki imi titinai.

¹² Au kotie kepene bei imi mo, kai eti pelare au kotie kepene bei imi mo leke sie maketa rebe kotise Kristuse Eni maka ulake esi nikwa lepate kena kwakwaesi moneka kai esi beteke be esi kerike sakesa kai amire, saisa moneka le piasare esi nikwa leke imi sebasu. ¹³ Tamata meru esi beteke be siere Kristuse Eni maka ulaka leke tamata esi persayesi, po mere tinai mo. Esi ombe esi kerike loko Tuhane Eni makerike, po mere esi lemake neka. ¹⁴ Ite herane esi ono ele mere yake le ro tiaru esi elake elelie nanakwalaije saka Tuhane Eni malekate rebe ikeri hitate. ¹⁵ Hoko imi herane ro tiaru esi elake esi tamataru yake rebe esi lepa loko Tuhane Eni lalane lupe tamata rebe inkenare. Po namake pamulire esi supu hukume lulu saisa rebe esi onore.

Pauluse isupu susate le ile Yesuse Eni maka ulake

11:16-33

¹⁶ Kwali betaya, au beteke suike lekwe be imia leini imi noake yake be au au noake mise mo le au isike ruaku. Po sepo imi leini noake aure tamata boroke, hoko mere sakesa kai imi lene loko tamata makete rebe ibitike ruai kena sakesa kai rebe piasare tamata esi noake mise more esi onore, imi sebeie au isike ruaku le auku makerike. ¹⁷ Meije au lepa loko saisa rebe au ono pende, po meije Tuhane Iulake au beteke mo. Yelu rebe au betekelu meije tinai po au lepa saka piasare tamata borokaru esi lepaele. ¹⁸ Le tamata bokala bei imi, esi lepa loko saisa rebe esi onore lulu tamata eni carare hoko au lepa loko auku makerike lekwe. ¹⁹ Au beteke mere le imi noake be imi rekwa mise titinai hoko tamata esi lepare imi lulue, eleyo mere tamata boroke eni lepate. ²⁰ Batuke mere mo po imi sebeie esi kbasae imi, esi lemake loko imi kai esi kane imi knatile pise kwakwaesi eti esi papake imi. ²¹ Kai au nehe kena ono yelu ele mere mo, hoko imi noake be suke au asomi o? Mo!

Po sepo tamata makete esi nehe kena isike ruasi, au lekwe nehe kena isike ruaku. Po sepo au isike ruaku, au noake be au lepa saka tamata boroke ilepare. ²² Sie meru tamata Ibrani, aure tamata Ibrani lekwe. Sie meru tamata Israela, aure tamata Israele lekwe. Sie meru Abrahame eni anubua, aure Abrahame eni anubu lekwe! ²³ Sie meru esi beteke ete imi be siere Kristuse Eni tamata makerika o? Aure tamata makerike rebe au mise lesi bei pususi! Au kerike ktili lesi, tamata esi kusue au kena bui rebai bokala, au supu susate rebai bokala kai mahake au matare rebai bokala. Au lepa ele meije saka aure tamata

makele. ²⁴ Au supu kerike bei tamata Yahudi-
aru rebai lima peneka. Papela esi kerike aure
esi hbali au rebai butu telu lesini sikwa. ²⁵ Au
supu kerike bei tamata Romaru rebai telu kai
esi tetaku. Au supu raba kena batu rebai esa
le esi suka raba au leke au mata. Au sa kapale
ndau meite eleki umolo le amire auku rebai telu
peneka. Rebai sae ndau meite tlai, au manu
pita kpetu. ²⁶ Kena au keu loko etika-etikare, au
supu susate elaka titinai rebai bokala. Susate bei
kwele belene, susate bei tamata ndeane, susate
bei tamata Yahudi kai susate bei tamata Yahudi
more, susate me kota lalei, susate me kota mulini,
susate ndau meite, kai susate bei tamata rebe esi
beteke be siere kwali pise beta rebe esi hlaleke
Kristuse eleyo tinai mo. ²⁷ Au kerike ktili titinai
eti rebai bokala au supu ntulu mo, supu kane kai
kinu mo, au tahane ndirine le auku pakiane boka
mo. ²⁸ Batuke mere mo po pela peture kaplaleku
le au nete loko pusue jemataru lekwe. ²⁹ Sepo au
lene be esi hlaleke ktili mo hoko kaplaleku. Kai
sepo au lene esi ono dosa, hoko kaplaleku titinai.

³⁰ Piasare imi lene tamata esi isike ruasi ete
imi, hoko meije au isike ruaku ete imi leke imi
lenele. Po au isike ruaku loko saisa rebe etiluke
be au ktili more. ³¹ Allare, Tuhane Yesuse AmaI
kai Irekwa be au lemake mo. Kai Ile, Tuhane
rebe tamata esi isikeNi eti pela! ³² Au ktili mo.
Kena au rue mpai kota Damsike, gubernure reba
kamale Aretase ibitekeine, iulake solaluaru esi
raka kotare esi meture leke sepo au siri, esi kerike
au. ³³ Po tamata esi ruluke au kena kranjane buini
pake mekute mpai muli lope loko temboke esi
benaije. Hoko au naya bei gubernure mere eleki

au hlamate.

12

*Alla Iono Pauluse isupu selu yelu saka nindalei
12:1-10*

¹ Kwali betaya, tinaije ite isike ruamare esi untune sae ete ite mo. Po imi lene tamata esi isike ruasi ete imire hoko au isike ruaku ete imi sa. Po au suka isike ruaku le saisa rebe Alla Iono au selulu kena nindalekue. ² Musuna butu esa lesini ata ulia peneka, ile sae ihlaleke loko Kristuse, ibiti lolete surga. Au rekwa mo be nanakwalaije lekwe supu bitike tinai pise batuke selue kena nindale pise, mere batuke Alla ruaI rekwa. ³⁻⁴ Au beteke suike lekwe be au rekware, tamata mere isupu bitike lelete surga. Au rekwa mo be nanakwalaije lekwe esupu bitike tinai pise batuke selue kena nindale pise, mere batuke Alla ruaI rekwa. Ete ndetere, tamata mere ilene lepata rebe tamata ilepa tekwalu mo kai mere lekwe tamata esi lepaule saisa mo. ⁵ Au isike saisa rebe tamata mere ionore, po au suka isike ruaku mo. Sepo au isike ruaku hoko au isike ruaku loko saisa rebe etiluke be au ktili mo. ⁶ Tamata mere au. Sepo au suka lepa kwakwaeku le saisa rebe au selure hoko mere sala mo le saisa rebe au lepaele tinai. Po namake au alenake mere suike moneka, au hleke bei lepa ele mere, leke tamata esi rekwa auku sifate bei au alena kwakawaeku le yelu rebe au selulu kena nindalekue yake po bei esi selu yelu rebe au onoule pise esi lene auku lepate.

⁷ Tinai, au selu yelu elake ndete surga kena nindalekue. Po Tuhane Isuka kena ro tiaru esi elake eono au kerakeku. Makerake mere ktili

titinai, saka au supu teta rame. Ele mere leke au lepa kwakwaeku loko yelu rebe ndete surga rebe au selu kena nindalekue yake. ⁸ Au kotie bei Tuhane rebai telu be, “Tuhane, au mise bei makerake meije noma.” ⁹ Po Ibeteke loko au be, “Au ono amise bei makerake mere mo po namake Au tapamu sa. Mere panuhu peneka. Le sepo aktili mo, namake Auku kbasare selue kena nanakwalaume.” Ele mere hoko lalekue ndina kena lepa loko au ktili more. Le sepo au ktili mo, mere Kristuse Eni kbasare ekbasae lalekue. ¹⁰ Bei mere hoko bei Kristuse pine saisa rebe au supure, lalekue ndina lele, masike au ktili mo, pise tamata esi sobue au, pise au supu susate, supu teta, esi hohae au, le sepo au ktili mo, namake Tuhane Eni kbasare eme kai au.

*Pauluse kaplalei le jemate toini Korintuse
12:11-21*

¹¹ Bei imi pine au isike ruaku loko saisa rebe au onore lupe piasare tamata noake mise more esi onore. Eleyo tinaije suke imi isike au. Le masike au pakuna mo, po au suka kwale mo kena imi isike sie rebe imi kotise Kristuse Eni maka ulaka rebe holmatesi lesi bei aure. Eleyo imi isike au mo. ¹² Kena au rue kai imire au aseluke ete imi be aure Kristuse Eni maka ulake titinai le au tahane lale kena sasaisa neka eleki au ono tanda herana rebe easeluke Tuhane Eni kbasare eti tamata esi heranele. ¹³ Saisa rebe au onolu ete jemata maketaru, au onolu ete imi lekwe. Batuke imi rugi kena seba au mo. Yapine imi noake be au sala le au kotie kepene bei imi more o? Imi noake mina!

¹⁴ Meije kena rebai telu au akneka kena keu loko imi peneka. Sepo au keu loko imi, au suka ono imi rugi mo. Le au nikwa saisa rebe imiere mo po au suka tapa imi. Le aure saka imi amate. Le piasare kwetelaru esi nikwa manane ete elake inai mo po elake inai pine esi nikwa manane ete kwetelaru. ¹⁵ Hoko lalekue ndina titinai. Masike au riluke pusue auku yelu ete imire, au noake mere mo. Lesi lekwe, au riluke nanakwalaku kena tapa imi. Sepo auku misete ete imire ele mere, hoko imi ono misete ete aure saisa moyo? ¹⁶ Meije imi naku be imi rekwa peneka be au ono susate ete imi mo le au kotie kepene bei imi mo. Po imia leini me imi beteke be au neu le au supu untune bei imi kena cara au lemake imi. ¹⁷ Noake ele mere tinai mo. Piasare au ulake tamata esi lupuke kepene, mere ete au o? Mo. ¹⁸ Au ulake Tituse ikeu loko imi kai au ulake iteki kwalia makete rebe ite hlaleke sakesare kena ikeu kaini. Imi noake mina! Tituse ikeu loko imire, ilupuke kepene lesi leke irana esi lesine o? Mo moyo? Ami lalemaru kai ami kerike lalane esa kena sasaisa neka ami lulu nkenale.

¹⁹ Tinake imi noake be kena amiki sulate, batuke ami noake cara kena ami lepa loko amiki nkenale piseo? Imi rekwa mo be imi noake mere sala titinai. Saisa rebe ami betecele, Alla ruaI rekwa pusue saka Kristuse Eni tamata makerike ionore. Kai saisa rebe ami onoe pise saisa rebe ami betecele kena ami ono imi maka hlaleke etapa ktili. Le ami oki imi rame. ²⁰ Au rilaku sepo au keu kena selu imi ete mere, le tinake kena ite tetue lomaije kaplaleku le saisa rebe imi onore kai namake imi suka au nasuke imi kena petu mere mo. Yapine kena ami luake leini esi teta lomai,

esi suka selu tamata makete eni misete mo, esi nasuke lomai, esi noake batuke ruasi, esi suka lepae tamata makete eni tiae, esi suka lepae saisa rebe tinai mo, kwakwaesi kai esi hoha kai lomai. ²¹ Kai rilaku le yapine kena au luake loko imire, aiku Alla Iono au asomi le imi kai namake au rani le leini bei imi esi ono yelu tiae, esi sablia kai esi ono ntasite. Esi ono neuna meru bei akmena sa kai esi hleke mosa.

13

Hnauna pamuli

13:1-10

¹ Namake meije kena rebai telu au luake lokomi. Kena au luake au ono saka Alla Eni lepate rebe lekie akmenare ebeteke be:
 “Pusue pakala saisa neka,
 suke tamata lua pise telu esi ono saksi
 kena pakala mere
 pine lepa loko pakala mere sa.”*

² Tamata rebe kena akmenare esi ono dosa peneka kai pusue tamata maketaru, au ahnausi akmena peneka kena au luake lokomi kena rebai luare. Kena meije au lau bei imi, au ahnau imi suike be kena au luake suike, sie rebe akmenare esi ono dosa kai kena meije esi ono dosare au hukumesi. ³ Namake au ono ele mere le imi ruami kotie bei au kena au aseluke be Kristuse ruaI pine Iulake au lepae Eni lepataru ete imi. Kai sepo Kristuse Iteu pakala ete imi le imi dosaru, Imuta kai imi mo po Iaseluke Eni kbasare ete imi pusumi. ⁴ Tinai, kena tamata esi pakuI ahlake ai bataije, Iktili mo. Po Alla Eni kbasare eono

* **13:1** Huk. 17:6, 19:15

Ikwana suike. Ami kai Kristuse esa peneka hoko ami lekwe, nanakwalamaru ktili mo po Alla Eni kbasare eono ami ktili, kai eono ami hukume imi.

⁵ Imi teheke imi ruami mina be imi hlaleke loko Yesuse Kristuse titinai pibe mo! Namake imi rekwa be Kristuse Yesuse Ime kena lalemi pibe mo! Le sepo ele mere mo hoko kena imi supu teheke imi ktili mo. ⁶ Au hlaleke be imi teheke amire, imi rekwa titinai be amire Yesuse Kristuse Eni tamata makerike. ⁷ Kwali betaya, ami kotie bei Alla leke Itapa imi leke imi ono dosa yake. Ami kotie leke saisa rebe imi onore, lulu Eni sukare, mere pentine. Masike ami supu kesempatane kena ami tiluke amiki kbasu be amire Kristuse Eni maka ulake ete imi mo po mahabe imi lulu Tuhane Eni sukare rame. ⁸ Ami ono saisa makete bei nkenale mo. ⁹ Ami lalemaru ndina sepo, masike ami aseluke amiki ktiline mo kai tamata esi selu amire tamata rebe ktili mo, po imi hlaleke ktili rame. Kai ami kotie leke imi ono tamata rebe nkena me Tuhane oal suike. ¹⁰ Bei mere hoko au leki sulate meije ete imi kena au rue kai imi mosare. Leke kena au luake loko imire au pake Tuhane Eni kbasare kena ono kberere ete imi yake. Le Tuhane Eni kbasare ekbasaeku leke au ono imi hlaleke ktili, po kena au atia imi maka hlaleke mo.

Hlamate
13:11-13

¹¹ Kwali betaya imi, suke imi lalemi ndina kai atula leke imi atate mise suike. Suke imi lene loko auku hnaunaru. Suke lalemi esa kai imi hidupe mise kai lomai. Alla maka ono misete titinai kai maka ono rue mise kai lomaije Ime kai imi. ¹² Suke imi lepae hlamate ete lomai lulu cara tinai rebe

tamata hlaleke loko Tuhane esi onore. Alla Eni tamata rebe esi ete meije esi beteke hlamate ete imi. ¹³ Tuhane Yesuse Kristuse Iriluke misete ete imi, Alla Ioki imi, kai Ro Misete Ime kai imi pusumi.

Ami beteke hlamate ete imi. *Pauluse*

Janji beluke New Testament in Alune

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Alune

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9786021954034

The New Testament

in Alune

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b88c8b73-133b-5311-9e3f-c83ba2e2a72a